

UN TESTIMONI SOBRE LES VÍCTIMES DE LA GUERRA CIVIL

TANQUEM BÉ AQUEST TRAUMA

**Xavier Seguí
Puntas**

Per la meua part us explicaré com hem viscut a ca nostra les conseqüències dels fets tràgics i tan traumàtics que van viure els nostres pares i la resta de membres de les seves famílies arran de la Guerra Civil.

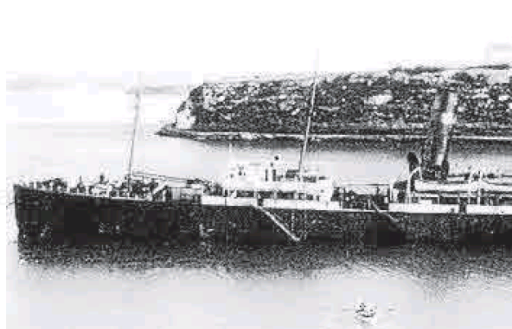
Pensau que la tragèdia es va viure tant a la casa de mon pare com a la de mon mare.

Mo mare, Carmen Puntas, de Granollers, va veure com al 1936 detenien i tancaven al barco «Uruguay», al port de Barcelona, a son pare Manuel, el seu germà Josep Maria i el promès de la seva germana Esperança. Tots tres van ser trets del vaixell per a dur-los a afusellar al cementeri de Montcada i Reixac.

♦ A MENORCA, mon pare va haver de viure com tancaven son pare, Mateu Seguí com ell mateix i que havia estat batlle de Maó, al barco «Atlante» i com el van assassinar al moll de Cala Figuera el mes de novembre. També foren afusellats a l'agost a La Mola el seu conxo Gabriel, comandant d'Artilleria, i el seu cosí Javier Dicenta Seguí, alumne de l'Acadèmia d'Artilleria.

Tots dos, tant mon pare com mo mare, tenien ja una edat que els permetia entendre els fets perfectament, estudiaven les seves carreres a la Universitat de Barcelona. Mon pare era el més gran de vuit germans i en acabat va haver d'ajudar a sa mare en la gestió de la casa juntament amb el seu conxo Joan. Mo mare era la segona de les quatre filles que hi van quedar.

Ja des del primer moment, la reacció de la meua àvia Catalina va ser la de perdonar als qui havien llevat la vida al seu marit. Comportament que van seguir tots

“

Els meus germans i jo a casa no vam sentir cap comentari venjatiu per part dels nostres pares i açò que mon pare de la Guerra Civil en va parlar molt

els seus fills i descendents. No oblidar, perdonar als culpables i viure en pau i concòrdia amb tothom, pensin el que pensin. D'aquesta reacció la setmana passada mateix i a través de Miquel Àngel Limón ens ha arribat una prova més. Una informació publicada a «El Bien Público» del 23 de febrer de 1939 que posa en boca «del artillerero Gabriel Seguí Mercadal», germà de mon pare, aquestes paraules referint-se a aquests fets: «Para mí, todos están perdonados; no quiero hacer mal a nadie». En aquell moment el meu conxo tenia 18 anys i estava vivint l'eufòria de veure com els seus acabaven d'entrar vencedors a Menorca. Aquest mateix sentiment el va expressar mon pare quan va anar a declarar a la Causa General oberta per Franco acabada la Guerra. Els meus germans i jo a casa mai no vam sentir cap comentari venjatiu per part dels nostres pares i açò

que mon pare de la Guerra en va parlar molt. Fins i tot va deixar gravada en un programa de Ràdio Es Castell la seva vivència bèl·lica i va participar en un debat amb Deseado Mercadal i Antoni Pons Melià sobre la Guerra a Menorca a TV3, tots dos programes els podeu trobar a la pàgina web dedicada a la seva vida i obra.

La Guerra Civil va ser un gran desastre per a Espanya, conseqüència de no sobre articular un funcionament civilitzat i modern de l'activitat política. Va ser una pena que amb la Segona República no s'aprofités per a establir-lo d'una manera definitiva. Tot i que va arribar en un moment de crisi econòmica, provocada pel crac de 1929, Espanya econòmicament havia avançat moltíssim gràcies a la seva neutralitat en la Primera Guerra Mundial. La seva incipient indústria va viure allò que se'n va dir la Febre d'or, fabricant i venent una gran quantitat de productes als països bel·ligerants. Una pena. L'economia no va arrencar mínimament fins al Pla d'Estabilització de 1959. Vint-i-tres anys perduts. Recordau que després dels tres anys de la Guerra es va entrar en aquell invent econòmic anomenat autarquia. De fet, es van tardar 17 anys a recuperar el PIB d'abans de la Guerra.

♦ EL MÉS TRIST de tot és que la Guerra va desfermar el pitjor comportament de la condició humana i tots dos bàndols amb l'excusa de guanyar la contesa bèl·lica van fer tota casta de barbaritats que hem vist com de traumatitzada van deixar les generacions dels nostres pares i avis. Per desgràcia, a cap dels dos bàndols

se'ls va ocórrer que la veritable victòria hauria vingut amb l'exemple.

Crec que hem de donar per tancat el temps de l'Espanya dividida en dos fronts i que cadascun d'ells es dediqui a homenajar als seus i que quan girem la mirada cap a la Guerra maldem de trobar punts de convergència, punts de trobada en què tots hi puguem estar d'acord. Per exemple, crec que Menorca no ha fet mai un reconeixement just a persones que aquells dies tan forassenyats van donar exemple amb el seu comportament. I estic pensant en el cònsol britànic a Palma de Mallorca Allan Hillgarth i el tinent coronell i comte de San Luis Fernando Sartorius, que van organitzar una rendició de Menorca civilitzada i manco dolorosa del que podria haver estat; el coronell José Brandaris de la Cuesta, que va aturar els assassinats impunes haguts fins a la seva arribada i que va sobre imposar la seva autoritat a tota casta d'iniciatives criminals; els sergents Veremundo Lerín i Francesc Company que el 20 de novembre de 1936 eren els responsables de la guàrdia de l'«Atlante» i que amb la seva fermesa en la defensa de la legalitat van impedir una nova matança com les hagudes els dos vespres anteriors; o el carceller de la presó de Maó, el nom del qual caldria que l'esbrinessin els historiadors, que el 19 de novembre de 1936 es va negar a entregar cap pres a aquells que després van anar al port a fer la matança de l'«Atlante».

I crec que ja és ben hora de tancar totes aquelles ferides que puguin romandre i que, per exemple, totes les víctimes d'aquella desgraciada guerra tinguin una sepultura digna, la que desitgin els seus descendents, i que és cosa de tots facilitar-los-la. Hi hem d'estar tots implicats, descendents d'uns i d'altres i, per suposat, les administracions públiques.

* Text de la intervenció a l'acte «Història i memòria. Recordant totes les víctimes de la Guerra Civil», celebrat a l'Ateneu de Maó el dimarts passat.